www.manas.edu.kg

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
факультети
Театралдык искусство бөлүмү
Курстун программасы

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
TİY-303	КӨРКӨМ СӨЗ I	ARTİSTİK SÖZ I	5	1 + 2	2	3

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Курстун мугалими	Ага окутуучу КАЛИЧА СЕЙДАЛИЕВА
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	Yok
Аудитория	Villa - 3
Курстун максаты	Сабактын негизги максаты студентерди болочок актерлорду,режисерлорду сахна чеберлерин сахнада сөз менен бийик ойду жеткирүүнү үйрөтүү.

Колдонулуучу адабияттар		
	Колдонулуучу адабияттар	**Адабияттын түрү**
1	Е.Савичева «Сценическая речь»	Китеп
2	З.Савкова «Техника звучащего слова»	Китеп
3	Г.Дулатова Кыргыз театрынын сахналык кеби.К.С.Станиславский, «Работа актера над собой» Г.В.Артоболевский «Художественное чтение»М.О.Кнебель «Слово в творчестве актера»Н.А.Черкасова «Не достатки голоса актера и не которые сбособы их исправления Москва 80ж	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар	
1	Сахнада чыгарманы кандайча көркөм окуу керек экендигин,бийик,терең ойлорду сөз аркылуу угарманга жеткирүү прозалык поэзиялык,тамсил чыгармаларын сахнада чагылдыруу

Курстун планы	
Апта	**Темасы**
1. Апта	Көркөм окуунун негизи. Көркөм окуу сабагына кирүү .Көркөм окуу жана окурмандын негизги тапшырмасы.Көркөм окуу-аткаруучулук өнөр.
2. Апта	Окурман жана актер .К.Станиславский көркөм сөз искусствосу жөнүндө Актер сүйлөгөндү билиш керек Станиславскийдин айтуусунда—бул ой,бул сөздү эмне максат менен угарманга айтып жатам.
3. Апта	Чыгарма тандоoo.Текстин үстүнөн иштөө.Чыгарманын көркөмдүүлүгү жана идеалдуулугу.3-курстун студенттери Кыргыз жазуучуларынын адабий чыгармаларынан үзүндү тандашат.Проза.Т.Касымбеков “Сынган кылыч”Ч.Айтматовдун чыармалары.
4. Апта	Адабий тексти –чыгармага ылайыкташтыруу.РедакциалооТексти топтоо.Тексти редакциалоо-бул бир нече кыскартуулар,кошумчалар,айрым сөздөрдү алмаштыруу.Тексти топтоо-бул үзүндү бөлүү.тексти кыскартуу тексти оңдоо,өзүнчө аткарылуучу чыгарманын эпизоду-бүтүндүгү,аткарыла турган чыгарма характерлүү болушу керек...
5. Апта	Актердун чыгармачылыгындагы—сөздүн орду сөз-бул кыймыл.Биз драматургдардын чыгармаларын кайра иштеп чыгабыз.Чыгармадагы сөз астында камтылган ойлорду ачабыз.Биз бөтөн тексе-өзүбүздүн подтексти кийрийбиз.Биз бүтүндөй материалды өзүбүз аркылуу өткөрөбүз.Сезимибизде кайра жаратабыз.Биз алар менен психалогиялык жана физикалык а журулушабыз.Биз өзүбүздө нукура шыкты жаратабыз.Менин максатым дейт Станиславский—Силердин өзүңөрдөн жаңы адамды жаратуу.

Курстун планы	
6. Апта	“Элестөө Фактыны баалоо. Окуя.Актер өзүнүн каармaны менен болгон окуяларын көрүүсү зарыл Көрүү.Текст.Сөз менен кыймылды элестөө менен бекитип.,ошол элестөөнү ой менен,сөз менен айтуу керек тушүнүгү.
7. Апта	Сөздүн техникасы жана логикасы.Ички монолог.Логикалык жана психологиялык паузалар.Басым.Акцентуацмя.Интонация.Сөздү жөн гана сүйлөө,бул өзүнчө илим.Өзүнүн закону бар.Логикалык пауза---текстеги ойду ажыратууга жардам берет.Психалогиялык пауза---ошол ойго,фразага жашооберип,текстин ички оюн билдирет.Интонация---үндү колдоно билүү.Унду катуу,так угарманга жеткирүү.1-Ойду—жеткирүү ыраактыгы2-Татаал сезимди---жеткирүү ыраактыгы.3-Көркөм-----ыраактык,айтылуучу чыгарманы ачык коркомдөп берүү.баяндоожана монолог.Иреттелген фразадагы башкы ойду жеткирүү.Люфтпауза—абада асылуу паузасы,дем алуунун астындагы эң кыска пауза...
8. Апта	Аткаруучулук чеберчилик.Баяндоо искусствосу.Окурмандын негизги иши---реалистик бяндоо.Орус Түрк жана Кыргыз адабий классик жазуучулрынын чыгармаларын көркөм окуу.”. Ара сынак
9. Апта	Образдардынхарактерлүүлүгү.Каармандардын өз ара мамилелери.Баяндоодогу каармандар менен болгон өзгөрүүлөр.Дүйнөлук классикалык чыгармалар.В. Шекспир Бомарше Шиллер Ибсен А.Чехов А.Горький А.Островский Н.Гоголь.
10. Апта	Кыймылдын шарты .Ойду ээрчүү.Окурманчыгармадагы чагылдырылган окуяны бере алышы керек.Ойду ээрчүү окурмандын өтмө кыймылы.Чыгарманын идеясын аныктап,окурман баяндаманы багындырат.Чыгарманын өзөктүү жерлерин,ойду ээрчүү---туура коюлган акцентке байланыштуу
11. Апта	Түз жана Кыйыр сөз.Акценттер жана диалектизимдер.Каармандын жана автордун сөзү.Каармандын түз айтылган сөзү аркылуу баяндоонун сюжетин көркөмдөөгө болот.Башка тил акцнттерине өзгөчө коңул бөлүш керек.ошондой эле—каармандарга характерлүүлүк берүүдөгү фонетикалык диалектизимге.Окурман ошол тилдин нукуралык айтылыш өзгөчөлүүлүгүнө чыгармачыл жаратуусунда өзгөчө көңүлбурушу зарыл..
12. Апта	Сөздүн фонетикалык стили.Негизги образ.Сөздүн фонетикалык стилинде ар түрдүү сөзформасы бар.Ар түрдүү социалдык абалга ылаыкташуу.Айтуучулук искусствосу---бул окуяны айтуучунун жандуу аткаруусу аркылуу берүүсү,угармандар менен болгон түз байланышуусу.Ойдун ар түрдүүлүгү,образдын,интонацианын,тоналдык түрлөрдөн баяндоочунун негизги образы түзүлөт.
13. Апта	Поэзия.Ыр чыгармачылыгынын аткаруучулугу.Ыр—бул көркөм сөз өнөрүндөгү өзгочө түрЫр адамга сөздү өзгөчө айтууда керек.Поэтикалык чыгарманын оюн берүү.3-курстун студенттерине жазгы сынакка—Кыргыз,Орус.Түрк поэзиясынын авторлору берилет. А.Осмонов Т.Кожомбердиев Ө.Даникеев Ш.Дүйшеев Р.Рыскулов С.Есенин А.Блок А.Ахматова А.Пушкин Чыгыш авторлору..
14. Апта	Проза.Тамсил. Окутуучулук тенденциясы жогорку кыска жомок.Ыр түрүндөгү окуясы бар аңгеме.Бул аңгеменин максаты—кулк-мүнөздүк чындыкты ойдо калтыруу.Тамсилдин негизги айтуучулук элементтери бар.1-экспозиция2-башталышы3-өсүү4-чечилиши.Студенттер Кыргыз жана орус тамсил жазган авторлордун чыгармаларын көркөм окушатПрозалык чыгармалар Кыргыз адабий чыгармаларынан...
15. Апта	Көркөм окуудагы жанр жана стиль.Аткаруучулук стиль.;Коомдун жана автордун стили.Нукура жогорку көркөмдүктө болш үчүн окурман ар түрдүүлуктү бир стилдүүлүккө алып келиши керек.автордун чыгармачыл жүзү менен чыыгарманын адабий стилин аткарууда эки метод бар.1-Сөздүн пафостук тизмеги бул---көтөрүмдүүлүк.2-баяндоо түзүлүшү----күнүмдүк сатиралык башталышта элестетип көрсөтүү.Стиль.Возрождение.Античность.ар бир коом,түзүлүш,класс----өзүнүн стилин түзөт..
16. Апта	Аткаруучулук чеберчилик.Экзамен.Прозалык чыгармадан коркөм окуу.Манас айтуу.Поэзия жана тамсил айтуу.

Баалоо			
Баалоо каражаты	**Саны (даана)**	**Үлүшү (%)**	**Жалпы үлүшү**
Арасынак	1	40	**40**
Финал сынагы	1	60	**60**